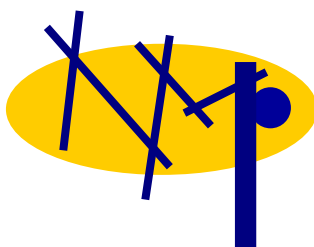


Muziek Manifest

Ontwikkelingen en beleid 2009-2013



Netwerk Muziekdocenten Pabo
www.muziekdocentenpabo.nl

**Auteurs: Ellen de Vugt, Marjanka van Maurik, Thea Endedijk en Harrie Poulssen
April 2009**

1. Het NMP en haar doelstellingen

Het NMP is een netwerk van pabo-docenten muziek. De vereniging heeft de volgende doelen:

- Het bevorderen van het muziekonderwijs, in het bijzonder de opleidingen voor leraar basisonderwijs in al zijn facetten.
- Het behartigen van de belangen van de leden, met name op onderwijskundig gebied.

De vereniging wil deze doelen bereiken door:

- het houden van studiebijeenkomsten
- het entameren van werkgroepen
- het verstrekken van informatie aan de leden over onderwijsontwikkelingen
- het samenwerken met organisaties op het gebied van onderwijsontwikkeling, voor zover deze samenwerking voor het bereiken van het gestelde doel bevorderlijk kan zijn
- alle andere middelen die bevorderlijk kunnen zijn om het doel te bereiken.

Visie van het NMP

Het NMP wil zorg dragen voor verantwoord muziekonderwijs op de pabo. Verantwoord muziekonderwijs op de pabo houdt in dat studenten een brede muzikale en muziekdidactische basis geboden wordt, op zowel productief als reproductief, als op receptief en reflectief gebied. Vanuit deze basis kan de student verder met de eigen muzikale ontwikkeling.

Om ervoor te zorgen dat studenten in staat zijn muziek vanuit eigen ervaringen een goede plek te geven in het basisonderwijs is, een goede gehoors- en stemontwikkeling essentieel. Bovendien worden zij gestimuleerd zelf (individueel en samen) muziek te maken.

Naast deze muzikale ontwikkeling wordt ook aandacht besteed aan een zodanige attitude van studenten, dat zij muziek en muzikale ontwikkeling van kinderen kunnen plaatsen in een breder perspectief. Dit zowel in het kader van het culturele erfgoed, als om een bijdrage te leveren aan het pedagogisch klimaat en aan de algemene ontwikkeling van kinderen.

2. Terugblik

Om beleid voor een komende periode te bepalen is het goed om terug te kijken op de vorige periode. Wat waren de beleidspunten en zijn ze gerealiseerd?

Het beleidsplan voor de periode 2004 – 2007, met de naam Stroomopwaarts, kende drie beleidspunten die zich hebben gericht op het gebied van:

-scholing van de leden (middels studiedagen en website), van studenten van de leden (intern en extern) en scholing van leerkrachten (post-hbo)

-advisering basisscholen i.v.m. aanstellen vakspecialist muziek en advisering van de politiek (werkgroep Lobby) over de belangen van het muziekonderwijs en hen te doordringen van de consequenties van het huidige onderwijskundig beleid voor de kwaliteit van dit vak

-samenwerking met andere kunstzinnige en educatieve instellingen die zich bezig houden met dezelfde doelgroep als basisschool en opleidingen. In het beleidsplan 2004-2007 werd gesproken over werkzaamheden voor samenwerking met een oriënterend karakter.

Kortom de beleidspunten hadden als doel een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het muziekonderwijs aan de pabo en ook aan het muziekonderwijs in de basisschool. Hiertoe werden diverse werkgroepen opgericht.

2.1. Scholing

In de afgelopen jaren is op de studiedagen ruim aandacht besteed aan de actuele ontwikkelingen. De leden zijn geïnformeerd over en hebben gewerkt aan o.a. cultuureducatie, competentiegerichte toetsing, mogelijkheden en invloeden van de digitale ontwikkelingen. Daarnaast komen op studiedagen de uitwisseling, gezamenlijk standpunt- en visiebepaling ruimschoots aan bod. Zo zijn ook de volgende onderwerpen aan bod geweest en daar bleek veel belangstelling voor:

Competentiegericht onderwijs en – toetsing, Vakcompetenties, Opdrachten schrijven, Cultuureducatie, Good practices, Coöperatief Leren, Muziek en computer, Digibord. Een vaste groep deelnemers is tijdens de meeste studiedagen aanwezig en komt steeds meer tot een gezamenlijke visie waarmee naar buiten getreden kan worden. Hoewel de meeste Nederlandse pabo's op de studiedagen vertegenwoordigd zijn, is het jammer dat we nog niet alle pabo's met ons netwerk kunnen bereiken. Sommige pabo's hebben we nog niet kunnen activeren tot actieve betrokkenheid of zijn niet bereid actief deel te nemen. Deze leden worden uiteraard van de ontwikkelingen op de hoogte gehouden door de publicaties op de website en door mailberichten.

In het kader van scholing heeft een zeer actieve en enthousiaste Werkgroep Studenten meerdere pogingen ondernomen voor het opzetten van bijspijker cursussen. Mede doordat dit bij diverse directies van pabo's niet in goede aarde viel, heeft dit niet tot een werkelijke uitvoering van de cursus kunnen leiden.

Op verschillende pabo's is de opleiding *vakspecialist muziek* met behulp van subsidie als nascholing aangeboden. Na een aanvankelijk goede start, blijkt er nu jaarlijks maar een enkele plaats waar de opleiding voldoende cursisten heeft om van start te gaan. Als één van de oorzaken kunnen we duiden dat het cursusgeld door basisscholen niet opgebracht wordt. Binnen het onderwijs heeft een nascholing in muziek kennelijk geen prioriteit. De werkgroep Vakspecialist Muziek bestaat uit muziekdocenten die participeren in opleidingen *vakspecialist muziek*. De opleiding is wel van de grond gekomen, maar kent thans een sluimerend bestaan. Recent is wel een inventarisatie van deze opleidingen gemaakt om belangstellenden te kunnen verwijzen.

2.2. Advisering en samenwerking

De adviserende en uitvoerende rol die de werkgroepen *Vakspecialist Muziek* en *Lobby* op zich wilden nemen, bleek in de praktijk lastig te realiseren. De grote veranderingen op de pabo's, waartegen eigenlijk de acties ondernomen moesten worden, slokten tijd en energie van de leden op, waardoor de werkgroepen op een later plan kwamen.

De posteractie van de werkgroep Lobby bleek te veel gericht op het eigen publiek en had geen verder uitstralende werking. Het effect van deze actie bleek ook niet in verhouding te staan tot de hoge productiekosten van de poster. De werkgroep, die zich ten doel had gesteld om meer samenwerking met het werkveld te bewerkstelligen, kampte met bezettingsproblemen.

Ondanks goede wil bleek in de praktijk door de werkdruk op de eigen pabo het werkgroepsysteem niet te werken. De meeste werkgroepen zijn inmiddels ontbonden.

Vanuit het bestuur zijn er wel actief lijnen naar andere muziekpedagogische verenigingen gelegd. Zo zijn er o.a. contacten met de Gehrels Vereniging, met de Vereniging Leraren Schoolmuziek (VLS), met de Kunstfactor en op grotere afstand met het Cultuur Netwerk en de Stichting Bureau Kunstzinnige Vorming (SBKV).

3. Actuele ontwikkelingen

In april 2008 verscheen van de hand van Staatssecretaris Marja Bijsterveld een nieuwe nota: *Krachtig meesterschap*, gericht op het HBO. In deze nota laat zij geen twijfel bestaan over de noodzaak tot het leveren van kwaliteit op de huidige pabo. Er komt meer sturing op instroom en uitstroom op de pabo, er worden maatregelen getroffen om de kennisbasis van de student te versterken, er komen landelijke eisen voor toetsing en er komt specifieke aandacht voor talentontwikkeling op de pabo. Verder noemt Bijsterveld meer structuur, meer rendement en meer diversiteit.

Dit zijn krachtige uitspraken. Maar wat betekent deze nota voor het vak muziek?

Op dit moment wordt er gewerkt aan een kennisbasis voor de vakken rekenen en taal. Volgend jaar zijn de vakken wereldoriëntatie aan de beurt.

En daarna?

Kennisbasis óók voor het vak muziek

Het NMP volgt deze ontwikkelingen op de voet en is er als de kippen bij om aan te schuiven bij de gesprekken over deze kennisbasis, die ook voor het vak muziek noodzakelijk is.

Ook de aandacht voor talent is iets, dat in het vak muziek aan de orde is. Differentiatie zal dan ook hoger op de agenda geplaatst moeten worden door beleidsmakers en ontwikkelaars van curricula. De academische pabo's rijzen als paddenstoelen uit de grond, gebaseerd op nieuwe grondvesten en uitgangspunten als kennisbasis. Juist in die context is het van belang de cognitieve kant niet te laten overheersen, maar de kracht van muziek te gebruiken om deze opleiding te versterken.

Internationalisering

Op de meeste pabo's is de laatste jaren veel ruimte gemaakt voor internationalisering. In dat programma kan muziek een belangrijke rol spelen. Dit geldt zowel voor het ontdekken van andere vormen van muziekonderwijs, als voor het gebruiken van muziek als universeel communicatiemiddel.

Samenhang tussen vakken

De samenhang tussen vakken levert prachtige resultaten op. Echter ook op dit vlak blijft muziek met haar ambachtelijke processen, zeker binnen de kunsten, een vak dat discussies oplevert, omdat het om een specifieke en procesmatige aanpak vraagt. In dat kader is het ook van belang na te denken over de instroom van studenten en een zorgvuldige intake, waarbij logopedische en stemscreening noodzaak blijft.

Opleiden in de praktijk

Opleiden in de praktijk is een tendens die al langer te zien is, en die voor muziek een prachtige kans biedt om zowel de student als de leerkracht gelijktijdig te scholen en te begeleiden bij persoonlijke leervragen. Ook kunnen subjectieve concepten zo makkelijker bij elkaar gebracht worden en vanuit samenwerking tot nieuwe inzichten leiden.

Kans of bedreiging van buiten de pabo?

Uit het feit dat het Concertgebouw recentelijk vijf muzikeducatieve medewerkers zocht om de basisscholen in Amsterdam te helpen bij hun leervraag voor het vak muziek, blijkt dat de basale taak van de pabo om de leerkracht startbekwaam te maken in alle vakken en ook in muziek, hoe langer hoe meer wordt overgenomen door andere instellingen zoals muziekscholen, educatieve en culturele instellingen e.d.

Is dit een goede ontwikkeling of moeten de pabo's zich achter de oren gaan krabben of zij misschien iets essentieels laten liggen?

Wetenschappelijk onderzoek

Tot slot is het van belang de noodzaak te noemen tot wetenschappelijk onderzoek en bronnen, ook en juist voor het vak muziek. *Hoe leren kinderen muziek* is een even intrigerende als noodzakelijke onderzoeksvraag, waarvan de antwoorden zullen helpen om kinderen de juiste middelen op het juiste moment aan te reiken om de in hen aanwezige muzikale mogelijkheden te ontwikkelen.

4. Beleidspunten

Het NMP richt zich de komende vier jaar op de volgende vier beleidspunten:

- a. versterking vakmanschap
- b. muziek is manifest
- c. internationalisering
- d. website

Deze vier punten worden hieronder nader uitgewerkt.

4a. Versterking vakmanschap (scholing)

Doelen

- Het bevorderen van het muziekonderwijs, in het bijzonder binnen de opleidingen voor leraar basisonderwijs in al zijn facetten en

- Het behartigen van de belangen van de leden, met name op onderwijskundig gebied.

Om deze doelen te bereiken worden jaarlijks twee studiebijeenkomsten voor de leden georganiseerd. De keuze voor de onderwerpen op deze studiedagen staat altijd in het licht van een verdere professionalisering, het geven van actuele informatie betreffende onderwijskundige ontwikkelingen, uitwisseling van good-practices en standpuntbepaling. Die plannen liggen er ook voor de komende jaren.

Kijkend naar de actuele ontwikkeling is het strategisch gezien goed als pabo-muziekdocenten adequaat bij kunnen dragen aan de kennisbasis. De laatste jaren is de vakspecifieke kennis van leraren basisonderwijs op muziekgebied tot een het absolute minimum beperkt. Het is niet te verwachten dat, ondanks het procesmatige karakter van ons vak, het aantal contacturen naar een voldoende niveau zullen worden gebracht. Daarom moeten we kansen creëren buiten de muzikuren om.

Dat kan bijvoorbeeld door muziek een plek te geven in samenhang met andere vakken en dat betreft niet alleen de kunstvakken. Ook de samenhang met de omgeving en de samenwerking met de basisschool geeft invalshoeken waardoor studenten beter bereikt kunnen worden.

Een andere kans doet zich voor op het gebied van internationalisering.

Voor al deze invalshoeken zal gerichte scholing nodig zijn. Tijdens de jaarlijkse studiedagen willen we daaraan aandacht besteden, maar ook buiten de studiedagen om wil het NMP activiteiten ontplooiën. Zo kunnen bijvoorbeeld in verband met internationalisering studiereizen georganiseerd worden, maar moet ook gedacht worden aan een grotere rol voor de website bij kennisdeling, uitwisseling, discussie en ontwikkeling.

Uitwerking

De concrete uitwerking van de plannen betreffende het versterken van het vakmanschap zijn:

- Het blijven organiseren van jaarlijks een ééndaagse en een tweedaagse studiebijeenkomst;

- Verbinden van een certificering aan deelname aan de NMP-studiedagen. Deze certificaten zijn bewijs van deskundigheidsbevordering en versterking van het vakmanschap van de leden;

- Organiseren van studiereizen in het kader van internationalisering en tevens zorg dragen voor verslaglegging om de verworven informatie verder te verspreiden;

- Faciliteiten bieden om de website verder uit te bouwen en deze te ontwikkelen tot een virtuele ontmoetings- en uitwisselingsplaats (zie ook punt 4d).

Tijdpad

Jaarlijks	Studie één- en tweedaagse over actuele en strategische onderwerpen
Voor 5 november 2009	Maken van een structuur voor een nieuw te bouwen website (zie verder punt 4 d)
5 november 2009	Eerste studiedag met certificering voor deelname
2009 -2010	Organiseren van een jaarlijkse buitenlandse studiereis

4b. Muziek is manifest

Al lange tijd zijn er grote zorgen betreffende het garanderen van de kwaliteit van het muziekonderwijs in de basisschool. Deze zorgen worden versterkt door de onderwijsontwikkelingen van de laatste jaren: het competentiegericht onderwijs. Binnen het NMP is daarom een zoektocht ontstaan naar manieren hoe wij duidelijk kunnen maken wat er minimaal nodig is om de aanstaande leraren op voldoende muzikaal niveau te scholen. Door de grote verschillen op de diverse pabo's is allereerst de behoefte ontstaan om met elkaar af te stemmen om met een eensluidende boodschap naar buiten te kunnen komen. Tijdens de afgelopen studiedagen is aandacht besteed aan het wenselijke niveau dat voor een leraar nodig is om competent te zijn in het vak muziek. Ook is er een inventarisatie gemaakt van de stand van zaken op de diverse pabo's betreffende de faciliteiten die daarvoor nodig zijn. Omdat het moeilijk is binnen de Hogescholen de problematiek rond gelijkwaardige of evenredige urenverdeling gelijk aan de basisschoolvakken aanhangig te maken en veranderingen daarin door te voeren, is de roep naar een grotere actie om draagvlak te creëren ontstaan.

Besloten is om de publiciteit te zoeken en aan de landelijke politiek een Manifest over het belang van goed muziekonderwijs in de basisschool te presenteren. Het streven is om dit Manifest in april 2010 aan te bieden.

Met het Manifest willen we bereiken dat in het primair onderwijs in Nederland *alle* kinderen de gelegenheid krijgen, in het kader van een brede ontwikkeling, hun aangeboren muzikale vermogens verder te ontwikkelen.

Wij zijn er van overtuigd dat ook het aanspreken van de muzikale talenten van kinderen een meervoudige bijdrage aan de maatschappij gaat leveren:

- In het kader van een leven lang leren, blijft muziek maken voor mensen een waardevolle en gezonde vorm van communiceren en ontspanning/vrijtijdsbesteding ;
- Muzikale talenten krijgen als onderdeel van alle talenten van het kind (eerder) een kans om zich te ontwikkelen;
- Muziek maken draagt bij aan de ontwikkeling van creativiteit, maar ook aan de esthetische ontwikkeling;
- Muziek draagt bij aan de sociale, emotionele en persoonlijke ontwikkeling.

Uitwerking

Het NMP kan een rol spelen wat betreft de scholing en nascholing van leraren basisonderwijs. In het kader van de nascholing is het goed om tot een intensievere samenwerking met de Gehrels Vereniging en de VLS te komen.

Er is samenwerking met andere organisaties nodig voor een groter rendement.

Het is wenselijk dat op de conservatoria, binnen de opleiding docent muziek, specialisatiemogelijkheden voor het basisonderwijs komen. Dit zou een impuls geven aan kwaliteitsverhoging van het muziekonderwijs in de basisschool. Op deze opleidingen kan, evenals via universitaire studies, meer aandacht komen voor onderzoek. Onderzoek naar de ontwikkeling van muzikale vermogens en het adequaat inspelen van de leerkracht op deze vermogens van het kind biedt het onderwijs meer

houvast binnen het muziekonderwijs op de basisschool. Onderzoek in het onderwijs vindt anno 2009 steeds meer plaats in het basisonderwijs via universiteiten en hogescholen en het muziekonderwijs moet hierin niet achterblijven.

Contact met overkoepelende muziekorganisaties (muziekscholen, centra voor de kunsten, muziekverenigingen), moet leiden tot een gerichter, aanvullend aanbod voor het muziekonderwijs zelf en om levende muziek binnen de basisschool halen om hiermee bijvoorbeeld het cultureel erfgoed een juiste plaats te geven in het curriculum.

Wat doen we en wat moeten we doen?

- Ontwikkelen van een (door collega's) breed gedragen document over wat de minimale kennis en vaardigheden zijn waarover (aankomende) leraren moeten beschikken (standaards/vakcompetenties/doelen), om zo tot een landelijk gelijk niveau te komen.
- Naar aanleiding van dit beleidsplan en alle inventarisaties op de studiedagen, schrijft musicoloog Constantijn Koopman de tekst voor het manifest.
- Bijstellen en aanbieden van de nascholing 'Vakspecialist muziek in de basisschool'.
- Contact zoeken met andere organisaties (o.a. Conservatoria, Gehrels Vereniging, VLS, KNTV, etc) om sympathisanten en medeondertekenaars te activeren, teneinde een breed gedragen manifest aan te bieden, maar ook om in het natraject hun bijdrage te leveren.

Tijdpad

Nu:	nader uitwerken standaards;
april 2009	voorleggen van de uitgangspunten aan de leden en tijd inruimen voor het uitwerken van kenmerkende situaties;
voorjaar 2009	uitwisseling van de kenmerkende situaties, reacties en aanvullingen,
5 november 2009	contacten leggen met andere organisaties;
december-maart	voorleggen concept manifest aan de leden; bijstellen concept, contact andere organisaties, voorbereiden presentatie;
april 2010	presentatie manifest;
na april 2010	uitwerkingen

4c. Kennis en onderzoek rond muziek leren

4c.1. Het vergroten van kennis over muziek leren

De expertise en de vaardigheden van muziekdocenten worden vergroot door kennis over muziek leren. Muziekonderwijs in de basisschool vraagt om actuele kennis van muziek leren in het basisonderwijs en kennis van muziek leren door generalisten en muziekspecialisten op de pabo's. Het NMP wil het verkrijgen van deze kennis stimuleren door onderzoeksprojecten te ondersteunen en indien mogelijk zelf onderzoek in gang te zetten.

4c.1.1. Oriëntatie en acties

Om het vergroten van kennis te stimuleren is het van belang dat voor de leden van het NMP:

- De recente en relevante onderzoeken en literatuur in kaart worden gebracht en zichtbaar worden gemaakt.
- Geïnventariseerd wordt wat de wensen zijn van de leden met betrekking tot kennis over muziek leren.

- Onderzocht wordt hoe het NMP onderzoek kan ondersteunen en zelf onderzoek in gang kan zetten en welke landelijke organisaties daarbij een rol kunnen spelen.
- Het NMP alert blijft reageren op de mogelijkheden om onderzoeksaanvragen in te dienen.

4c.1.2. Het oprichten van een stimuleringsfonds

In de ledenvergadering van 11 april 2008 is in het NMP besproken dat er door zuinig met liquide middelen om te gaan een spaartegoed is ontstaan. Hiermee wordt een stimuleringsfonds opgericht dat geld beschikbaar kan stellen voor extra activiteiten. Leden kunnen een plan met begroting indienen bij het bestuur.

In aanmerking komen plannen die de gezamenlijke kennis en vaardigheden met betrekking tot muziek leren in de basisschool en van de studenten op een pabo dienen.

4c.1.3. Actieplan en tijdpad

April 2009	beleidspunten presenteren
November 2009	<ul style="list-style-type: none"> - Inventariseren van wensen van de leden - Presentatie van het in kaart brengen van de recente onderzoeken en literatuur op de website.
April 2010	Presentatie van meer concrete plannen en een bijbehorend tijdpad met betrekking onderzoek naar muziek leren en het NMP.

4c.2. Het belang van internationalisering

In 2000 is door de Europese Unie de 'Lisbon strategie' aangenomen. Dit actie- en ontwikkelingsplan heeft als doel van Europa de meest competitieve en dynamische kenniseconomie van de wereld te maken die in staat is economisch te groeien. Onderwijs speelt een belangrijke rol in het verwezenlijken van dit doel. Eén van de belangrijkste doelen is alle mensen toegang te verschaffen tot onderwijs vanaf jonge leeftijd en gedurende de gehele levensloop. Onderwijs dat opening biedt en rekening houdt met de wensen van de verschillende doelgroepen draagt in belangrijke mate bij aan het stimuleren van actief burgerschap, gelijke kansen en een duurzame sociale cohesie. Muziekonderwijs kan hieraan bijdragen. Dit wordt ook bevestigd door het feit dat culturele expressie één van de kerncompetenties is die het Europese parlement en de Europese raad aanbevelen in het kader van lifelong learning, The Bologna proces).

Een vaak geciteerde slogan in de Europese ontwikkeling is 'unity in diversity'. Voor muziekonderwijs betekent dit respect hebben voor de enorme variatie in praktijk en opleiding van musici en muziekdocenten in hun regionale en nationale context.

Echter, de uitwisseling van standpunten en benaderingswijzen kunnen inspirerend en stimulerend zijn met het oog op een continu proces van veranderingen in onderwijskundige concepten en de praktijk van het muziekonderwijs. Een internationale oriëntatie en participatie draagt dus bij aan de verbetering van het muziekonderwijs.

4c.3. Het belang van internationalisering voor het NMP

De ontwikkelingen in het Bologna proces resulterend in de bachelor-master structuur en in een Europees kwalificatiekader zoals vervat in de Dublin descriptoren maken het onafwendbaar dat het NMP betrokken moet zijn bij dit proces. Vooral waar het gaat om de concrete invulling van deze ontwikkelingen voor kunsteducatie en het vak muziek is het van belang zich te mengen in de discussie en te participeren in overlegorganen, projecten etc. Het is beter van de partij te zijn dan achteraf lijdzaam te moeten toezien wat het muziek- en kunstonderwijs wordt aangedaan.

Tot op heden is het NMP niet echt actief geweest op het internationale vlak. Gezien de ontwikkelingen met betrekking tot het formuleren van een manifest en standaards voor muziek binnen het NMP is het van belang de horizon te verbreden en op Europees niveau te onderzoeken hoe het muziekonderwijs vorm krijgt aan basisscholen en opleidingen leraren basisonderwijs in de EU-landen. Op Europees niveau samenwerken en uitwisselen kan voor het NMP betekenen dat er een breder platform ontstaat voor het doorgeven van het cultureel erfgoed en een meer gefundeerde legitimatie voor goed

muziekonderwijs. Daarnaast kan Europese samenwerking innovatie van muziekonderwijs bevorderen. Resultaten die voortkomen uit dergelijk overleg kunnen belangrijke aanknopingspunten bieden voor reflectie op en bijstelling van bestaande curricula, of kunnen in geval van bijvoorbeeld competentiesets, standaarden of learning outcomes goed gereedschap zijn voor kwaliteitsverbetering en curriculumontwikkeling.

4c.3.1. Oriëntatie en participatie

Internationale oriëntatie en participatie betekent veelal een expertisevergroting van betrokkenen doordat kennis wordt genomen van nieuwe informatie en bijvoorbeeld andere vaardigheden worden opgedaan. Een internationaal netwerk levert vaak ook interessante mogelijkheden op door bijvoorbeeld het uitwisselen van docenten en studenten zoals dat bijvoorbeeld mogelijk wordt gemaakt door het ERASMUS-programma.

Op dit moment is het NMP een associated partner van een Europees samenwerkingsverband als het Menet (Music Education Network). Dit partnerschap is nog niet veel meer dan een vermelding van het NMP als Nederlandse organisatie. Hier liggen kansen voor het NMP door te zorgen dat wij actiever betrokken zijn bij organisaties als het MeNet en andere Europese netwerken.

(<http://menet.mdw.ac.at/bin/view>)

Andere organisatie die van belang kunnen zijn:

- EAS – The European Association for Music in Schools : www.eas-music.org
- International society for Music Education (ISME) met in het bijzonder de subgroepen “Music in Schools and Music teacher training” en “Early Childhood”. www.isme.org
- European Music Council www.emc-imec.org

4c.3.2. Doelen internationalisering van het NMP

Het NMP heeft met internationalisering het doel:

- een brede internationale kijk op het muziekonderwijs in andere landen krijgen door kennis uit te wisselen;
- krachten te bundelen van opleiders binnen Europa voor het muziekonderwijs aan generalisten op de pabo die muziekonderwijs verzorgen op de basisschool;
- internationaal te leren van elkaar en zo kennis en vaardigheden van NMP-leden als opleiders te vergroten;
- samenwerking op internationaal niveau te realiseren zodat het op een verrijkende, inspirerende wijze vorm krijgt dat muziekdocenten op de PABO hun curriculum in een breder internationaal perspectief kunnen ontwikkelen. Dit is noodzakelijk omdat het muziekcurriculum aan de pabo geformuleerd wordt vanuit een Europees perspectief: een Europese legitimering, versterkt door het Erasmus programma Lifelong Learning, waarvan muziek onderdeel is.

4c.3.3. Acties

Om de doelen van het NMP voor internationalisering te bereiken is het belangrijk dat:

er in kaart wordt gebracht:

- wat de wensen zijn van de NMP-leden met betrekking tot internationalisering, welke doelen daaruit voortkomen en met welke internationale partners deze doelen gerealiseerd kunnen worden;
- wat er al gebeurt aan internationalisering door het NMP en haar leden;
- hoe het NMP met internationale activiteiten expertisevergroting van NMP-leden kan stimuleren;
- welke andere Europese organisaties van belang kunnen zijn voor het behalen van de doelen en hoe deze organisaties een rol kunnen spelen;
- hoe het NMP binnen bilaterale en multilaterale activiteiten een stimulerende rol kan spelen;
- welke Europese gelden aangevraagd kunnen worden om de doelen te bereiken.

4c.3.4. Actieplan en tijdpad

April 2009	beleidspunten presenteren aan de leden
November 2009	Inventariseren van wensen en bestaande internationale contacten. Verslag van de voortgang van het onderzoek naar relevante Europese organisaties zoals onder anderen met de EAS en het aangaan van samenwerkingsverbanden, de mogelijkheid tot het deelnemen aan congressen, e.d.
April 2010	Presentatie van meer concrete plannen en een bijbehorend tijdpad met betrekking tot internationalisering en het NMP.

4d. Website (tekstdeel nog verder te ontwikkelen)

In het kader van kennisdeling, uitwisseling, discussie en ontwikkeling zal in de nabije toekomst snelle, actuele digitale uitwisseling moeten kunnen plaatsvinden. Een adequate website is hiervoor noodzakelijk.

Er moet een plan van eisen worden opgesteld ten behoeve van de realisatie van de website.

Input voor dit plan is:

- structuur maken voor het bouwen van een nieuwe website t.b.v. de leden
- een gesloten deel voor de leden (met wachtwoord)
- een open deel voor belangstellenden ontwikkelen
- een deel van de website ontwikkelen voor het basisonderwijs
- databank: zoals profielen van de NMP-leden maken: wie is waarin gespecialiseerd? Of een databank voor arrangementen, liederen, mp3s etc.
- kennisdeel van de website: Literatuur / Bronnen / rapportenonderwijs etc.
- taakopstelling voor de webmaster: competenties, verantwoordelijkheden, urenplaatje, honorering

5. Financiële beleid

Het financiële beleid is de basis voor uitvoering van het algemene beleidsplan van het NMP.

In het beleidsplan van 2006 was het de doelstelling om met de opgebouwde reserves acties te financieren die de werkgroepen Lobby, vakspecialist enzovoorts zich ten doel hadden gesteld. In de NMP-ledenvergaderingen hebben de acties van de werkgroepen voortdurend op de agenda gestaan vanaf 2006. De werkgroepen hebben hun financiële begroting en afhandeling in die ledenvergaderingen besproken.

Een nevendoel van dit beleid was om de leden te prikkelen tot acties en hiervoor middelen ter beschikking te stellen. Afgezien van de positief bereikte resultaten werd duidelijk dat door werkdruk van de NMP-leden in de eigen organisatie, het beleid rondom de werkgroepen drastisch gewijzigd moest worden. De werkgroepen zijn gestaakt met hun acties na gezamenlijk besluit in de ledenvergaderingen. Daardoor is een deel van de financiële middelen niet uitgegeven. Hierdoor is het banksaldo vanaf 2006 gegroeid.

5.1. Financiële positie

De financiële positie van het NMP ziet er als volgt uit:

Banksaldo 2005	€ 22.407
Banksaldo 2006	€ 20.841
Banksaldo 2007	€ 21.670
Banksaldo 2008	€ 34.320

In 2005-2006 werd een gezonde financiële basis gelegd voor het daadwerkelijk uitvoeren van beleid. In het beleidsplan 2006 is vastgelegd het minimum banksaldo op € 10.000,- per jaar te houden. Dit besluit werd geaccordeerd door de ledenvergadering.

In de ledenvergadering van 2007 is besloten dat de bedragen voor studiedagen op zijn minst kostendekkend moeten zijn. Daarom is besloten tot een verhoging van die bedragen en van de contributie (naast 4% jaarlijkse indexering).

Het beeld van 2007 en 2008 laat duidelijk zien dat er een stijgende banksaldo is door genoemde maatregelen. Een saldo van minimaal € 10.000 blijft nodig om betalingen van studiedagen vooraf te laten plaatsvinden, bijvoorbeeld hotelreserveringen. Het gaat hier om grote bedragen ineens, waarvoor liquide middelen voorhanden moeten zijn.

5.2 Uitgaven

5.2.1. Bestuur NMP

Een goed bestuur en professioneel ingericht secretariaat stellen het NMP in staat de voortgang van de vereniging te garanderen en de doelstelling te realiseren als scholing en voorbereiding op die scholing.

In de financiële stukken als begroting en eindafrekening is te zien dat de studiedagen de grootste kostenpost zijn. De posten bestuurskosten € 2.000 (waaronder reiskosten en maaltijdvergoeding) en € 2.500 secretariaatskosten (loon en kantoorartikelen) bedragen respectievelijk 6,6% en 8,3% op een begroting van circa € 30.000.

In de laatste ledenvergadering in Vlissingen zijn de bestuurskosten aan de orde gesteld en het NMP heeft met een brief aan de directies wederom verzocht de bestuurstaken van het NMP te honoreren in taakuren op te nemen in de jaartaak.

Het voorstel luidt om niet gehonoreerde bestuursleden van het NMP een vergoeding te geven op uurbasis van € 40. Daarnaast lijkt het billijk dat als de werkzaamheden boven de gestelde urennorm uitkomt, de leden van het bestuur een vergoeding krijgen van € 20 in de vorm van een onkostenvergoeding.

Concreet:

voorzitter: 30 x € 40 = € 1.200
bestuurslid: 20 x € 40 = € 800

5.2.2. Inkomsten

In het beleidsplan 2006 stonden de volgende bedragen:

	2006-2007	2007-2008
Contributie	€68	€ 70
Maximum per Lesplaats	€213	€222
<i>Te verwachten</i>		
Inkomsten contributie	€6068	€6311
Inkomsten studiedagen	<u>€8250</u>	<u>€8500</u>
	€14318	€14811

Door de verhoging van de bedragen na instemming van de ledenvergadering in 2007 ontstaat het volgende *nieuwe* financiële plaatje:

	2007-2008	2009	2010	2011	2012	2013
Contributie	€95	€ 100	€105	€110	€115	€120
Maximum per Lesplaats	€240	€250	€260	€270	€280	€290
<i>Te verwachten</i>						
Inkomsten contributie	€8455	€8900	€9354	€9790	€10235	€10680
Inkomsten studiedagen	<u>€8250</u>	<u>€8500</u>				
	€16705	€17400				

De inkomsten uit de contributie zijn echte inkomsten van waaruit de jaarlijkse vaste kosten kunnen worden betaald. De studiedagen leverden in het verleden meestal een positief saldo op, maar moeten we niet zien als echte inkomsten en worden derhalve hier niet meer als inkomsten opgevoerd. Tenzij de ledenvergadering besluit om via de betaling voor deelname aan de studiedagen een bepaald percentage aan inkomsten te genereren, dat weer kan worden besteed voor de activiteiten genoemd in dit beleidsplan.

Contributie per lid niet per hogeschool

In het overzicht van de contributiebedragen die de hogescholen betalen, is het opmerkelijk dat voor hogescholen met verschillende dislocaties en meerdere docenten muziek een ongelijkheid ontstaat. In het verleden is de volgende spelregel toegepast: per lid € 100 contributie met een maximum van €250 per locatie bij meer dan twee docenten. Zo kan het gebeuren dat een hogeschool met drie locaties en twee docenten per locatie in totaal €600 betaalt en een hogeschool met vijf nmp-leden en één locatie €250 betaalt. In feite ontstaat zo een nog grotere ongelijkheid met kleine hogescholen. Het voorstel voor de komende jaren luidt dan ook dat iedere hogeschool per lid van het NMP €100 bedraagt, dus er wordt geen 'kwantumkorting' toegepast. Ieder lid heeft evenveel rechten en plichten. Ieder lid heeft ook evenveel recht op professionalisering, recht op toegang tot de website bijvoorbeeld. De indexering van 4% verhoging per jaar geldt ook voor ieder lid.

5.3. Kosten

Studiedagen

Op de pabo's is het steeds moeilijker om studiedagen te organiseren, zeker als het NMP ver vooruit wil plannen en de scholingsdagen wil vastleggen. Dit is nodig om een hoge opkomst door de leden te kunnen garanderen. Het bestuur heeft derhalve besloten een vaste conferentieplaats te gebruiken voor de tweedaagse studiedagen. Dit is de hoogste kostenpost in het uitgavenpatroon van het NMP. In ieder geval moeten de studiedagen kostendekkend zijn, minimaal budgettair neutraal.

Boekhoudprogramma

Tot heden is de boekhouding gemaakt van september tot september naar eigen inzicht van de vorige en huidige penningmeesters. Echter, voor een actuele boekhouding en goede afsluiting van elk boekjaar wil het bestuur een eenvoudig en efficiënt boekhoudprogramma gaan gebruiken. Hiermee zijn makkelijk en eenduidige overzichten te maken zoals een balans en verlies- en winstrekening. Toekomstige penningmeesters kunnen hiermee door gaan. Consequentie van zo'n programma is dat boekjaren altijd lopen van januari tot januari. In het jaar 2009 wordt ermee gestart. Hierdoor ontstaat er een korte overbruggingsperiode in het boekjaar september 2008 tot 31 december 2009.

Begroting en afrekening worden met een officieel boekhoudprogramma efficiënter, eenduidiger en transparanter. Een boekhoudprogramma is transparant voor de belastingdienst wanneer deze de vereniging komt controleren. Dit kan worden verwacht want het NMP is tenslotte aangesloten bij de Kamer van Koophandel en wettig gedeponneerd.

De aanschafkosten van een licentie voor het programma Snelstart bedragen €329 met jaarlijkse update en registratie.

Secretariaat

De kosten van het secretariaat zijn tot nu toe op urendeclaratie gedaan. Op voorstel van het secretariaat gaan we naar een kwartaaldeclaratie toe, die is afgeleid van de urenbesteding van het gemiddelde van de afgelopen vier jaar. Het sprokkelen van de minuten en halve uurtjes die besteed zijn, kost op zich al veel tijd. Het werk verandert niet veel in omvang, zo is de verwachting van het bestuur.

5.4. Financiële ondersteuning nieuwe activiteiten beleidsplan 2009

Voor uitvoering van het beleid wil het NMP-bestuur net als in het verleden de banksaldo's inzetten, te beginnen door als een soort van boost de komende twee jaren (2009 en 2010) € 10.000,- beschikbaar te stellen. Leden en projectgroepen kunnen met een goed onderbouwd plan een aanvraag doen voor gelden. Het bestuur bekijkt iedere aanvraag op zich en in samenhang met andere plannen en geeft fiat als een plan voldoet aan de gestelde criteria en doelen vanuit het beleidsplan. Kortom: ondersteuning van het voorgenomen beleid waarbij ambitie en betrokkenheid de hoofdrol spelen.

Voor het bouwen en onderhouden van een passende website zal een bedrag á € 5000,- worden gereserveerd en dat verdeeld wordt over de jaren 2009, 2010 en 2011. Een stelpost vormt de Webmaster die het geheel onderhoudt en actualiseert. Een inschatting is dat dit € 1000,- op jaarbasis kost.

6. Bezetting van het NMP-bestuur 2009

Marjanka van Maurik (voorzitter) docente muziek aan de Marnix Pabo te Utrecht
email adres: marjanka@planet.nl

Thea Endedijk (secretaris) docente muziek aan de pabo van de Iselinge Hogeschool
in Doetinchem.
email adres: thea.endedijk@ijsselgroep.nl

Harrie Poulssen (penningmeester) docent muziek aan de Katholieke Pabo in Zwolle
email adres: h.poulssen@kpz.nl

Ineke Peereboom docente muziek aan de IPabo in Amsterdam.
email adres: i.peereboom@hs-ipabo.edu

Theo Toenink docent muziek aan de pabo van de Hogeschool Edith Stein in Hengelo
email adres: Toenink@edith.nl

. Ellen de Vugt docente muziek aan de pabo van de Hogeschool Rotterdam in Rotterdam
email adres: e.j.h.de.vugt-jansen@hro.nl

Het secretariaat wordt beheerd door Len van den Dungen.
email adres: lenvandendungen@planet.nl

De website wordt onderhouden door Caroline van Os.
email adres: info@vanosdesign.nl